

Dil ve Konuşma Terapisi ve Odyoloji Bölümü Öğrencilerinin Öğrenme Stillерinin Belirlenmesi

Şadiye Bacık Tırank ¹ , Ayşe İlayda Mutlu ² , Mustafa Yüksel ³

Gönderim Tarihi: 6 Ocak, 2023

Kabul Tarihi: 5 Haziran, 2023

Basım Tarihi: 31 Aralık, 2023

Erken Görünüm Tarihi: 21 Ekim, 2023

Öz

Amaç: Bu araştırmanın amacı, dil ve konuşma terapisi ve odyoloji bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin öğrenme stillerini belirlemek ve karşılaştırmaktır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmanın örneklemini çeşitli üniversitelerin Sağlık Bilimler fakültelerine bağlı olan dil ve konuşma terapisi (n=125) ve odyoloji bölümünde (n=56) 1. ve 2. Sınıflarda öğrenime devam eden 181 öğrenci oluşturmuştur. Öğrencilere Kolb (1985) tarafından geliştirilen, Aşkar ve Akkoyunlu (1993) tarafından Türkçeye adaptasyonu yapılan Kolb Öğrenme Stili Envanteri (KÖSE) uygulanmış ve öğrencilerin öğrenme stilleri tespit edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS 22 paket programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Öğrenim görülen sınıfların karşılaştırılması için tek yönlü ANOVA testi, bölümler arasında ise tüm sınıfları kapsayacak şekilde bağımsız gruplarda T-testi ile gerçekleştirilen analizler sonucunda istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görülmüştür. Öğrenme stillerini belirlemek için kullanılan puanlamalara bakıldığında Kolb tarafından belirlenen öğrenme stiline tümünün temsil edildiği; dil ve konuşma terapisi öğrenci grubu için “değiştiren” ve “yerleştiren” öğrenme stilleri baskınken Odyoloji Bölümü öğrencilerinin öğrenme stillerine bakıldığında “yerleştiren” öğrenme stiline daha baskın olduğu görülmüştür.

Sonuç: Sonuç olarak araştırmaya katılan bireylerin baskın öğrenme stillerinin belirlenmesi sağlanmıştır. Bulgular, dil ve konuşma terapisi ve odyoloji bölümü programlarının düzenlenmesinde öğrencilerin öğrenme stillerinin belirlenmesi ve tüm öğrenme stillerinin dikkate alınması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Öğrenme, Dil ve Konuşma Terapisi, Odyoloji

¹Şadiye Bacık Tırank (Sorumlu Yazar). Gazi Üniversitesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Ankara/Türkiye, Tel No: 0 312 216 26 24, E-posta: sadiyebacik@gazi.edu.tr

²Ayşe İlayda Mutlu. Lokman Hekim Üniversitesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Ankara/Türkiye, Tel No: 444 8 548 – 6811, E-posta: ilayda.mutlu@lokmanhekim.edu.tr

³Mustafa Yüksel. Medipol Üniversitesi, Odyoloji Bölümü, Ankara/Türkiye, Tel No: 0312 508 88 45, E-posta: mustafa.yuksel@ankamedipol.edu.tr

Determining the Learning Styles of the Students of the Department of Speech and Language Therapy and Audiology

Şadiye Bacık Tırank ¹, Ayşe İlayda Mutlu ², Mustafa Yüksel ³

Submission Date: January 6th, 2023

Acceptance Date: June 5th, 2023

Pub.Date:December 31st, 2023

Online First Date:October 21st, 2023

Abstract

Objectives: The aim of this research is to determine and compare the learning styles of students studying in speech and language therapy and audiology departments.

Materials and Methods: The Kolb Learning Style Inventory was applied as the data collection tool. The sample of the study consisted of 181 students attending the 1st and 2nd grades in the departments of speech and language therapy (n=125) and audiology (n=56) affiliated with the Health Sciences faculties of various universities. The Kolb Learning Style Inventory (KLSE), which was developed by Kolb (1985) and adapted into Turkish by Aşkar and Akkoyunlu (1993), was applied to the students and their learning styles were determined. The obtained data were analyzed with SPSS 22 program.

Results: As a result of the analyzes performed with the one-way ANOVA test to compare the grades of the students and the T-test for independent groups covering all classes between departments, it was seen that there was no statistically significant difference. Considering the scores used to determine learning styles, it is seen that all of the learning styles determined by Kolb are represented; While the "diverger" and "accommodator" learning styles were dominant for the speech and language therapy student group, it was seen that the "accommodator" learning style was more prevalent when the learning styles of the Audiology Department students were examined.

Conclusion: As a result, the dominant learning styles of the research participants were determined. Findings show that students' learning styles should be determined and all learning styles should be considered in the organization of speech and language therapy and audiology department programs.

Keywords: Learning, Speech-Language Pathology, Audiology

¹Şadiye Bacık Tırank (Corresponding Author). Faculty of Health Sciences, Department of Speech and Language Therapy, Gazi University, Ankara, Turkey, Phone Number: 0 312 216 26 24., e-mail: sadiyebacik@gazi.edu.tr

²Ayşe İlayda Mutlu. Faculty of Health Sciences, Department of Speech and Language Therapy, Lokman Hekim University, Ankara, Turkey, Phone Number: 444 8 548 – 6811, e-mail: ilayda.mutlu@lokmanhekim.edu.tr

³Mustafa Yüksel. Faculty of Health Sciences, Audiology Department, Ankara Medipol University, Ankara, Turkey, Phone Number: 0312 508 88 45, e-mail: mustafa.yuksel@ankamedipol.edu.tr

Giriş

Geleceğin sağlık profesyonellerini yetiştirmek üniversitelerin önemli bir rolüdür. Optimal öğrenme ortamları, öğrencilerin nasıl öğrendiklerini dikkate alır ve belirlenen öğrenci öğrenme tercihlerine uyacak şekilde müfredat sunumunu uyarlamak için çeşitli öğretim yöntemlerini kullanır. Bu makale, Ankara'daki üniversitelerin dil ve konuşma terapisi (n=125), ve odyoloji bölümlerindeki (n=56) birinci ve ikinci sınıfa devam eden öğrencilerin öğrenme stili tercihlerini inceleyen karşılaştırmalı bir çalışma sunmaktadır.

Öğrenme stilleri, bireyler öğrenmeyi günlük durumlara uyum sağlamak ve yönetmek için kullanılmakta ve bu durum da farklı öğrenme tarzlarına yol açmaktadır. Öğrenme stilleri kavramı ampirik literatürde büyük ilgi görmüş ve bu bağlamda dinamik öğrenme sürecini daha iyi anlamak için birçok teori önerilmiştir (Sims ve Sims, 2006).

Öğrenme stilleri modeli öğrenme deneyiminin dönüştürülmesi yoluyla bilginin yaratıldığı bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Kolb, 1984). Rita Dunn (1960) tarafından ilk kez kullanılan öğrenme stilleri kavramı çeşitli araştırmacılar tarafından sınıflandırılarak günümüze kadar ulaşmıştır. Literatürde 'Dunn ve Dunn Öğrenme Stilleri (1974)', 'Felder Silverman Öğrenme Stilleri (1988)', 'Grasha ve Reichmann Öğrenme Stilleri (1974)', 'Gregorc Öğrenme Stilleri (1982)', 'Kolb Öğrenme Stilleri (1984)' gibi farklı modeller ve sınıflamalar mevcuttur (Akt: Arseven, 2016).

Literatür incelendiğinde öğrenme stillerinin birçok araştırmacı tarafından yorumlandığı görülmektedir. Bozkurt ve Aydoğdu (2009) öğrenme stillerinin bireylere göre farklılık gösterdiğini, yeni karşılaşılan bilgiyi fark etme süreciyle başlayıp bilgi edinme ve işleme süreciyle devam ettiğini vurgularken Şimşek (2002)'e göre öğrenme stillerimiz çevremizi psikolojik olarak nasıl algıladığımız ve çevre ile nasıl etkileşimde bulunduğumuzu açıklayan bireysel özelliklerimizdir. Durukan (2013) aynı kavramı tanımlarken bireyin doğumuyla beraber gelen; yeni bir bilgi öğrenirken ya da hatırlarken kullandığı kişinin kendisine has bir yol ve o kişinin başarısını etkileyen karakteristik bir özellik ifadelerini kullanmaktadır.

Her bireyin esnek ve uyarlanabilir model öğrenme kapasitesini göz önünde bulundurarak öğrenme stilleri 4 seviyeye ayrılmıştır. Bu seviyeler kişilik özellikleri, bilgi işleme, sosyal etkileşim ve öğretim tercihi olarak sıralanabilir (Bedford, 2006; Conner, 2007)

Sağlık ile ilişkili araştırmalarda en yaygın öğrenme teorisi, kişilik teorilerini dikkate alan ve öğrenme sürecinde dört ardışık aşama öneren bilgi işleme teorileridir. Bilgi işleme teorileri, Lewin'in Yetişkin Öğrenme Döngüsü'ne dayanmaktadır (Kolb, 1984). Lewin'in döngüsü, öğrenme süreci boyunca birbirini takip eden dört aşamadan oluşur. İlk aşama somut yaşantıdır, bunu deneyim üzerine yansıtıcı gözlem izler ardından önceki bilgilerle birleştirilir

(soyut kavramsallaştırma) ve son olarak deneyimlere uyum sağlamanın yeni yolları keşfedilir (aktif yaşantı) (Kolb ve Kolb, 2009; Gencel, 2007).

Kolb'un deneyimsel öğrenme kuramına dayanan öğrenme stilleri modeline göre; öğrenme süreci kişinin çevresiyle olan etkileşimi ile ilişkilidir. Deneyimsel Öğrenme Döngüsü, Lewin'in döngüsüne dayanan bir sistemdir ve sağlık profesyonellerine en yaygın olarak uygulanan teoridir (Titiloye ve Scott, 2001).

Kolb, öğrenme stilini bireylerin bilgiyi edinme ve zihinde işleme sürecinde kişisel olarak tercih ettikleri yöntem olarak tanımlamaktadır (Dikmen, Tuncer ve Şimşek, 2018). Kolb'un Deneyimsel Öğrenme Döngüsünde, ideal olarak bir birey dört aşamanın hepsinden geçer. Gerçekte, bazı aşamalar atlanabilir veya bir aşama birincil odak olabilir. Kolb tarafından açıklandığı gibi, öğrenmenin somut yaşantı aşamasına yönelik tercihler, belirli deneyimlerden geçerek veya insanlarla ilişki kurarak öğrenme ile sonuçlanır. Yansıtıcı gözlem aşaması tercih edildiğinde, dikkatli gözlem ve anlam arayışının belirgin olması muhtemeldir (Kolb, 1984). Soyut kavramsallaştırma aşamasının tercih edilmesi, mantıksal analiz ve sistematik planlama üretecektir. Döngünün son aşaması, risk almayı ve aktif yaşantıyı tercih eden bir bireyde gözlemlenen faaliyetler veya görevleri, davranışları takip etmeyi içerir. Kolb, Lewin'in orijinal döngüsünü bir adım daha ileri götürür ve bireyin dört öğrenme aşamasını kullanmasına dayalı özel bir öğrenme stili tercihi önerir. Ortaya çıkan öğrenme stilleri "yerleştiren", "değiştiren", "yakınlaştıran" ve "özümseyen"dir (Kolb, 1976, 1999).

- **Özümseyen öğrenme stili:** Soyut kavramsallaştırma ve yansıtıcı gözlem öğrenme alanlarının bileşenleriyle oluşmaktadır. Bu stile sahip bireyler dinleyerek ve izleyerek öğrenirler, daha çok fikirlerle ve soyut kavramlarla ilgilenirler. Bu öğrenme biçimini kullanan bireyler akıl yürütme ve teorik modellerin geliştirilmesinden hoşlanır. Soyut kavramlarla ilgilenir, ancak teorilerin pratik kullanımıyla daha az ilgilidirler.
- **Değiştiren öğrenme stili:** Yansıtıcı gözlem ve somut yaşantı öğrenme alanlarının bileşenleriyle oluşmaktadır. Bu stildeki bireyler beyin fırtınası gibi farklı fikirlerin üretilmesini gerektiren durumlarda başarılı olurlar. Açık fikirli insanlardır, gruplar halinde çalışmayı tercih ederler. Bu öğrenme biçimine sahip kişiler, hayal gücüne ve somut durumları birçok açıdan görme yeteneğine sahip olurlar, fikir üretmeyi sever ve duygusal olabilirler.
- **Ayrıştırıcı öğrenme stili:** Bu öğrenme stiline sahip bireyler, soyut kavramsallaştırma ve aktif yaşantı öğrenme yollarını kullanırlar. Problem çözme, karar verme, mantıklı çözümlenme ve yaparak öğrenme bu stile sahip kişilerin belirli özelliklerindedir. Bu

öğrenme biçimine sahip kişiler, fikirlerin pratik uygulamasını tercih eder, görece duygusuzdur, insanlarla uğraşmaktansa nesnelere uğraşmayı tercih ederler.

- Yerleştiren öğrenme stili: Somut yaşantı ve aktif yaşantı öğrenme biçimlerinin bileşeni olarak ifade edilir. Bu bireyler daha önceki deneyimlerinden yararlanarak, sorunları etkin biçimde çözerler. Risk alan, yeniliklere açık, değişikliklere kolay uyum sağlayan bireylerdir. Bu öğrenme biçimine sahip kişiler, yapmayı, risk almayı ve yeni deneyimler aramayı tercih eder ve teoriye çok az güvenerek değişen koşullara kolayca uyum sağlayabilirler. İnsanlarla çalışmaktan hoşlanır ama sabırsız olabilir (Kolb ve Kolb, 2018).

Tablo 1: Kolb'un öğrenme stilleri, öğrenme biçimleri ve öğrenme yolları ilişkisi

Öğrenme Stili	Öğrenme Biçimleri	Öğrenme Yolları
Ayrıştıran	Aktif Yaşantı	Soyut Kavramsallaştırma
Özümseyen	Soyut Kavramsallaştırma	Yansıtıcı Gözlem
Değiştiren	Yansıtıcı Gözlem	Somut Yaşantı
Yerleştiren	Somut Yaşantı	Aktif Yaşantı

Kolb'un öğrenme stilleri, öğrenme biçimleri ve bunların öğrenme yolları arasındaki ilişkiyi gösteren tablo (Veznedaroğlu ve Özgür, 2005)

Gereç ve Yöntem

Katılımcılar

Bu çalışmanın katılımcıları, Ankara'daki üniversitelerin sağlık bilimleri fakültelerine kayıtlı 1. ve 2. sınıfa devam eden odyoloji ve dil ve konuşma terapisi öğrencilerinden oluşmuştur. Katılımcıların dâhil edilme kriterleri, belirlenen bölümlerin programına tam zamanlı öğrenci olarak kayıt olmaları ya da bu programlardan mezun olmuş olmaları ve araştırmaya katılmayı kabul etmeleridir.

Veri Toplama Araçları

Demografik bilgi formu: Katılımcılar yaş, cinsiyet ve okunulan sınıfı açıklayan demografik bilgi formunu doldurdular.

Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri (KÖSE); ülkemiz de dahil pek çok ülkede yaygın olarak kullanılan, Kolb (1985) tarafından geliştirilmiş ve Aşkar ve Akkoyunlu (1993) tarafından Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış olan Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri bu çalışmada da öğrencilerin öğrenme stillerini belirlemek amacıyla kullanılmıştır. Envanter, öğrenme materyaline yönelik bireysel yaklaşımları ve bu konuda güçlü ve sınırlı yönleri belirlemek için bireyin öğrenme durumunu analiz etmektedir. Aşkar ve Akkoyunlu

tarafından 103 yetişkin üzerinde uygulanan ölçeğin dört temel öğrenme biçimi ve birleştirilmiş puanlarının güvenilirliği, Tablo 2'de verilen CronbachAlpha katsayıları ile hesaplanmıştır. KÖSE Kolb'un öğrenme stilinde tanımlanan 4 öğrenme stiline göre hazırlanmış ve toplam 12 maddeden oluşturulmuştur. Her bir maddede dört öğrenme stilini ifade eden dört cümle bulunmakta ve katılımcıdan bu cümleleri 1'den 4'e kadar kendine en uygun gelen sıralamaya sokması istenmektedir. 12 maddede yer alan dört ifade sırayla; somut yaşantı (SY), yansıtıcı gözlem (YG), soyut kavramsallaştırma (SK) ve aktif yaşantı (AY) boyutlarını ifade etmektedir. Öğrenme stili, Tablo 1'de özetlendiği gibi, bu dört yaklaşımın birleşiminde ortaya çıkmaktadır: ayırıştırıcı, değiştiren, özümseyen ve yerleştiren.

Tablo 2: KÖSE güvenilirlik katsayıları

	Cronbach-alpha
Somut Yaşantı (SY)	.58
Yansıtıcı Gözlem (YG)	.70
Soyut Kavramsallaştırma (SK)	.71
Aktif Yaşantı (AY)	.65
Soyut-Somut (SK-SY)	.77
Aktif- Yansıtıcı (AY-YG)	.76

Kaynak: Aşkar ve Akkoyunlu, 1993

Verilerin işlenmesi için her bir katılımcının envanterdeki 12 maddeye ilişkin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü seçeneklere verdikleri puanlar toplanır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 12, en yüksek puan ise 48'dir. Öte yandan envanter ile SY-SK (soyut kavramsallaştırma puanı – somut yaşantı puanı) ve AY-YG (aktif yaşantı puanı – yansıtıcı gözlem puanı) olarak iki boyut üzerinden de birleştirilmiş puanlar hesaplanmaktadır. Bu puanlar da -36 ve +36 arasında toplam olarak puanlanmaktadır. KÖSE'nin iç tutarlılık ve test-tekrar test güvenilirliği ile güvenilir olduğu rapor edilmiştir. Geçerliliği birçok ülkede kültürler arası birçok çalışmada desteklenmiştir.

Verilerin Toplanması

Çalışmanın gerçekleştirilebilmesi için Lokman Hekim Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulundan (Karar No: 2022171 tarih: 21.12.2022) izin alınmıştır. Katılım gönüllülük esasına dayalı ve anonim biçimde sağlanmıştır.

Araştırma verileri, 22.12.2022-01.01.2023 tarihleri arasında online formatta toplanmıştır. Çalışma linki, araştırmacılar tarafından öğrenci gruplarında paylaşılmış, gönüllü olan öğrenciler linki tıklayarak veri toplama gereçlerine ulaşmış, soruları online ortamda cevaplamıştır. Veri toplama formların doldurulması ortalama 5 dakika sürmüştür. Araştırmaya katılan katılımcılardan online forma eklenen bilgilendirilmiş onam onay tuşu vasıtasıyla onam

alınmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde IBM SPSS Statistics 25 programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler sayısal değişkenler için ortalama, standart sapma, medyan, minimum ve maksimum değer; kategorik değişkenler için örneklem sayısı (n) ve yüzde (%) olarak ifade edilmiştir. Veri dağılımları incelendiğinde basıklık (tüm değerler 2,89 ve -0,70 arasında) – çarpıklık (tüm değerler -1,10 ve +1,05 arasında), histogram, kutu ve Q-Q grafikleri incelendiğinde KÖSE'den elde edilen puanların parametrik dağılım gösterdikleri görülmüş ve bu nedenle analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. Bölümlerin karşılaştırılmasında arasında tüm sınıfları kapsayacak şekilde bağımsız gruplarda T-testi kullanılmış olup sınıflar arası karşılaştırmalar için tek yönlü ANOVA testi gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Araştırmamıza Dil ve Konuşma Terapisi (N = 125) ve Odyoloji (N = 56) bölümlerinde eğitim alan toplamda 181 öğrenci (yaş ortalaması = 18,5 yıl) katılmıştır. Dil ve Konuşma Terapisi öğrencilerinin 66'sı (53 kadın, 13 erkek) birinci, 59'u (53 kadın, 6 erkek) ikinci sınıfta eğitim alırken Odyoloji bölümü öğrencilerinin 41 (34 kadın, 7 erkek) tanesi birinci, 15 (9 kadın, 6 erkek) tanesi ise ikinci sınıfta eğitim almaktadır.

KÖSE sonucunda elde edilen verilerin boyutlar açısından ortalama ve standart sapma değerleri tüm katılımcılar, bölümler ve sınıflar özelinde Tablo 2'de sunulmuştur. Tüm dönem ve bölümler SY boyutunda en yüksek puanı alırken sırasıyla SY, AY, YG ve SK boyutlarını sıralayan Odyoloji bölümü 2.sınıf öğrencileri dışındaki tüm gruplar sırasıyla SY, YG, AY ve SK boyutlarını sıralamıştır.

Tüm sınıfların arasında karşılaştırılması için tek yönlü ANOVA testi gerçekleştirilmiştir. Test sonucunda SY [F(3, 177) = 1,49; p = 0,22] , YG [F(3, 177) = 0,40; p = 0,75], SK [F(3, 177) = 0,77; p= 0,51], AY [F(3, 177) = 0,98; p = 0,40], SY-SK [F(3, 177) = 1,59; p = 0,19] ve AY-YG [F(3, 177) =0,95; p = 0,42] boyutlarında sınıflar arası herhangi bir fark olmadığı gözlenmiştir.

Tablo 3: Olguların KÖSE puanları

Katılımcılar	Ortalama ve Standart Sapma Değerleri					
	SY (SS)	YG(SS)	SK(SS)	AY(SS)	SY-SK (SS)	AY-YG(SS)
Tüm Katılımcılar (N=181)	32,88 (4,56)	29,88 (3,30)	28,22 (3,44)	28,96 (5,05)	4,67 (6,67)	-0,92 (7,25)
DKT Tüm Katılımcılar	32,48 (4,33)	29,88 (3,32)	28,43 (3,45)	29,13 (4,89)	4,05 (6,39)	-0,75 (7,08)
1.Sınıf	32,37 (3,81)	29,79 (3,25)	28,55 (3,53)	29,14 (4,31)	3,82 (6,06)	-0,65 (6,52)
2.Sınıf	32,72 (4,85)	29,95 (3,45)	28,38 (3,38)	28,97 (5,42)	4,34 (6,84)	-0,98 (7,71)
ODY Tüm Katılımcılar	33,82 (4,95)	29,87 (3,29)	27,73 (3,41)	28,58 (5,42)	6,09 (7,13)	-1,29 (7,69)
1.Sınıf	34,17 (4,80)	30,19 (3,32)	27,56 (3,33)	28,08 (5,54)	6,61 (7,02)	-2,12 (8,01)
2.Sınıf	32,33 (5,48)	29,13 (3,11)	27,93 (3,73)	30,60 (5,21)	4,40 (7,28)	1,47 (6,21)

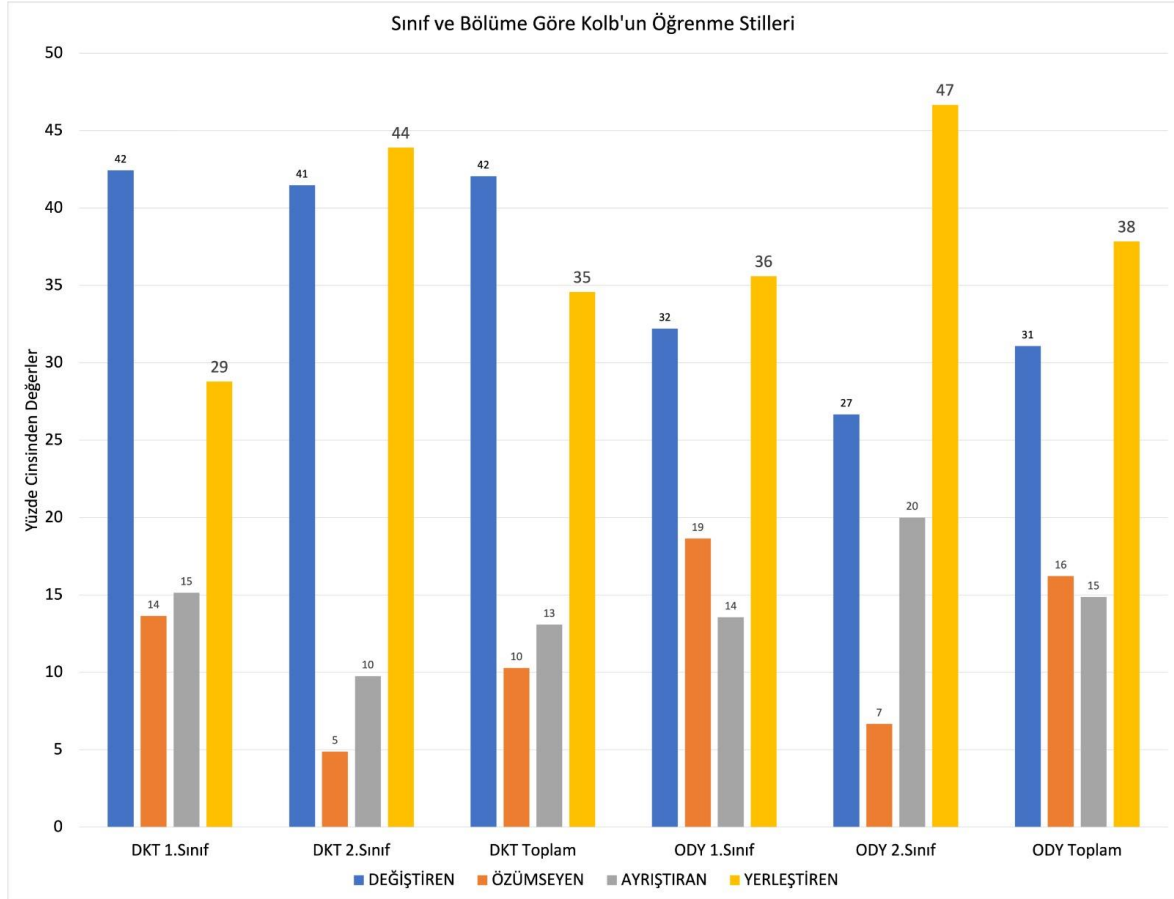
Tablo 3'te olguların demografik özellikleri gösterilmiştir.

Kısaltmalar: Dil ve Konuşma Terapisi (DKT) , Odyoloji (ODY), Somut Yaşantı (SY), Yansıtıcı Gözlem (YG), Soyut Kavramsallaştırma (SK), Aktif Yaşantı (AY), Soyut-Somut (SK-SY), Aktif- Yansıtıcı (AY-YG).

Bölümler arasında tüm sınıfları kapsayacak şekilde bağımsız gruplarda T-testi ile gerçekleştirilen karşılaştırmada ise bölümler arasında SY ($p = 0,068$), YG ($p = 0,988$), SK ($p = 0,209$), AY ($p = 0,505$), SY-SK ($p = 0,058$) ve AY-YG ($p = 0,648$) boyutlarında elde edilen farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür.

Öğrenme stillerini belirlemek için kullanılan puanlamalar sonucunda dil ve konuşma terapisi öğrenci grubu için Kolb tarafından belirlenen iki baskın öğrenme stili tercihi “değiştiren” ve “yerleştiren” öğrenme stildir. Odyoloji Bölümü öğrencilerinin öğrenme stillerine bakıldığında “yerleştiren” öğrenme stiline daha baskın olduğu görülmüştür (Şekil 1).

Şekil 1: Öğrencilerin sınıfa ve bölüme göre öğrenme stilleri

Tartışma ve Sonuç

Mevcut çalışmanın sonuçları, her öğrenci grubunda bilgi işleme sürecinde dört öğrenme stiline tamamının temsil edildiğini ortaya koymuştur. Bulgulara bakıldığında iki bölüm öğrencilerinin öğrenme stilleri açısından istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamasına karşın öğrenme stilleri detaylı incelendiğinde Dil ve Konuşma Terapisi (DKT) öğrencilerinin öğrenme stillerinin “değiştiren” baskın öğrenme stili türü olduğunu ve odyoloji öğrencilerinin sonuçlarına göre “yerleştiren” öğrenme stiline olduğu görülmüştür. Sınıf ayrımı göz önüne alınarak incelendiğinde DKT 1. sınıfların değiştiren öğrenme stilini benimsediği ancak 2. sınıfların sonuçları incelendiğinde “değiştiren” ve “yerleştiren” olmak üzere iki farklı öğrenme stiline olduğu görülmüştür. Odyoloji bölümü öğrencilerinin 1. sınıflarında iki baskın öğrenme stillerinin “yerleştiren” ve “değiştiren” olduğu, 2. sınıfa geçildiğinde ise tek baskın türün “yerleştiren” öğrenme stili olduğu görülmüştür. Toplamlar açısından bakıldığında DKT öğrencilerinin “değiştiren” öğrenme stiline baskın olduğu, Odyoloji bölümünün öğrencilerinde ise “yerleştiren” stiline baskın olduğu görülmüştür.

Literatür incelendiğinde sağlık alanında çalışacak olan birden fazla meslekten öğrencilerin öğrenme stili tercihlerini araştıran çalışmalarda her öğrenci grubu için farklı öğrenme stili tercihleri olduğu vurgulanmaktadır ancak belirlenen öğrenme stili tercihleri araştırmalar arasında farklılık göstermektedir (Titiloye ve Scoth, 2001; Wessel ve diğ., 1999; McLeod ve diğ., 1995). Sağlık mesleği öğrencileri için benzer öğrenme stillerine işaret eden çalışmalara bakıldığında; Brown ve arkadaşları (2008) Ergoterapi, DKT ve Fizyoterapi bölümü öğrencilerinin öğrenme stillerini karşılaştırdıkları çalışmalarında her üç bölüm için de öğrenme stillerinde çok az anlamlı farklılık olduğunu vurgulamışlardır. Çalışmamızda da benzer şekilde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Ders içeriği, klinik staj ve gözlemlerden kaynaklanan olası önyargıları en aza indirmek amacıyla üniversite lisans eğitimlerinin başlangıcında olan öğrencilerden veriler toplanmıştır. Çalışmanın bir diğer önemi bilgi işleme ve öğretim tercihini belirleyerek bu bölümlere sunulacak olan eğitsel materyalin türünü belirlemeye olanak sağlamasıdır. Bu bulguya diğer bir açıdan yaklaşım ise ve daha az tercih edilen öğrenme stillerinin geliştirilerek mevcut materyaller ile öğrenmenin yolunu açması anlamında çalışmamız oldukça önemlidir. Literatüre bakıldığında çeşitli stillerde materyal sunmanın, öğrencilerin sunulan duruma uyum sağlamasını gerektirdiği ve öğrencilerin tercih edilen ve tercih edilmeyen öğrenme stillerinin geliştirilmesine yardımcı olduğu varsayılmaktadır (Cavanagh ve Coffin, 1994, Linares, 1999) Sağlık hizmetlerinde tercih edilmeyenlerin öğrenme stilleri güçlendirilmesi bireylerin çeşitli yollarla ve çeşitli bilgi kaynaklarından öğrenmeye uyum sağlamasını gerektiren profesyonel uygulamalar için oldukça önemlidir (Brown ve ark., 2008). Sağlık alanında çalışacak olan öğrenciler arasındaki öğrenme stili tercihlerine ilişkin bilgi ve içgörü kazanmak, genel olarak öğrenme deneyimlerini optimize etmek için öğrencilerin öğretim yöntemlerinin iyileştirilmesiyle sonuçlanabilir. Bu çalışma da sağlık mesleği ile bağlantılı iki öğrenci grubu tarafından bildirilen öğrenme stillerine ilişkin bilgi sağlamaktadır.

Öğrenme sürecinde, öğrencilerin ve öğreticilerin farklı öğrenme yaklaşımları kullanmaları için öncelikle buna dair deneyim kazanması gerekmektedir. Bu deneyimler sonucunda baskın olan öğrenme stillerinin güçlü yönlerini kullanarak çekinik olan diğer öğrenme stillerinin özelliklerini geliştirmeye başlayabilirler. Landrum ve McDuffie (2010), bireyselleşmiş öğrenme planları için belirlenen hedeflerin, kullanılan kaynakların, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının, öğrenme düzeylerinin ve bununla birlikte öğrenme stillerinin bilinip tüm bu becerilerle uyumlu bir düzenleme yapılması gerektiğini vurgulamaktadır. Öğretmenlerin bu süreci etkin biçimde tasarlayabilmesi öğrencilerinin hangi yollarla öğrenebildiğini dolayısıyla öğrenme stillerini fark etmeleri öğrenmenin başarısındaki temel gerekliliklerdendir görüşünü

savunan pek çok çalışma da bu görüşü destekler niteliktedir (Murawski ve Hughes, 2009; Regan, 2009, Tomlinson, 2003, Choudhary ve diğerleri, 2011).

Ülkemizdeki çalışmalar incelendiğinde öğrenme stili araştırmalarının çoğunun öğretmenler/ eğitim bilimleri alanında öğrenim gören öğrenciler üzerine olduğu görülmüştür. Okur ve arkadaşları (2019) yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının öğrenme stillerini incelemiş ve her öğrenme stiline temsil edilmesine karşın katılımcıların %35,5'i ayrıştırıcı ve %31,3'ü özümseyen öğrenme stiline sahip olarak bulunmuştur. Kiriş-Avaroğulları ve Şaman (2020) sosyal bilgiler öğretmen adaylarıyla yaptıkları çalışmalarında ayrıştırıcı ve özümseyen öğrenme stillerinin baskın olduğunu gözlemlemişlerdir. Çalışmalarda bu farklılığın sağlık alanı dışında öğrenim gören öğrencilerin dahil edilmesinden kaynaklı olabileceği düşünülmektedir. Cevher ve Yıldırım (2020)'ın yaptıkları derleme çalışmasında öğrenim görülen bölümün öğrenme stillerinde farklılık oluşturabileceği sonucuna ulaşan çalışmalar olduğunu ancak kendi bulgularında öğrenim görülen bölümün belirleyici faktör olmadığını düşündüklerini vurgulamaktadırlar. Literatür incelendiğinde öğrenim görülen bölümden ziyade edinilecek mesleğin ilişkili olabileceği alana göre; sağlık ile ilişkili alanlar ya da eğitim ile ilişkili alanlar gibi farklılıklar olabileceği belirtilmiştir. Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri incelendiğinde en çok ayrıştırıcı ve özümseyen öğrenme stiline sahip olduklarını görülmüştür (Dikmen, Bahadır ve Akmençe, 2018; Karademir ve Tezel, 2010; Turan, 2015; Ünal, Alkan, Özdemir ve Çakır, 2013). Bu bireylerin bütünden parçaya doğru akıl yürütmeye sahip, çözümler yaparak, uygulama ve deneme yanılma yoluyla doğru bilgiye ulaşmayı tercih ettikleri görülmektedir. Sağlık alanında yapılan çalışmalara bakıldığında ise Hemşirelik bölümü öğrencileriyle yapılan bir çalışmada özümseyen ve ayrıştırıcı (Dikmen, 2015) öğrenme stillerinin baskın olduğu, bir başka çalışmada Ebelik ve Hemşirelik bölümü öğrencilerinin değiştiren öğrenme stiline baskın olduğu (Karadağ, Alparslan ve İşeri, 2018), Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümü öğrencilerinin öğrenme stilleri inceleyen bir çalışmada (Doğan ve diğ., 2022) değiştiren öğrenme stiline baskın olduğu görülmüştür. Bizim bulgularımızda literatüre benzer şekilde sağlık alanında çalışacak olan bölümlerden DKT öğrencilerinin “değiştiren” ve “yerleştiren” öğrenme stillerini kullandığı, Odyoloji Bölümü öğrencilerinin “yerleştiren” öğrenme stiline baskın olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak; araştırmamız kapsamında çeşitli üniversitelerin DKT bölümü öğrencilerinin büyük bir bölümünün değiştiren ve yerleştiren tip öğrenme yöntemlerini tercih ettiği ve Odyoloji bölümü öğrencilerinin büyük bir bölümünün de yerleştiren tip öğrenmeyi benimsediği görüldü. Değiştiren tip öğrenmede problem çözme ve yaratıcılık özelliklerinin ön planda olması, farklı fikirlerin üretilmesini gerektiren durumlarda daha başarılı olmaları, somut

durumları birçok açıdan görme yeteneğine sahip olmaları, fikir üretmeyi seven bireyler olmaları onları mesleklerinde gerekebilecek olan becerilere daha yatkın hale getireceğini düşünülmektedir. Yerleştiren öğrenmede ise önceki deneyimlerinden yararlanarak, sorunları etkin biçimde çözebilen, risk alabilen, yeniliklere açık, değişikliklere kolay uyum sağlayan bireyler olmaları bu bireyleri mesleki anlamda karşılaştıkları sorunlara yenilikçi çözümler bulmaya ve mesleki hayatta karşılarına çıkabilecek değişikliklere kolay uyum sağlayamaya imkân sunacağı düşünülmektedir.

Finansal Destek

Çalışma için finansal destek sağlanmamıştır.

Çıkar Çatışması

Çalışmanın oluşturulması aşamasında herhangi bir çıkar çatışması yaşanmamıştır.

Kaynakça

- Arseven, A. (2016). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Öğrenme Stillерinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 11(3).
- Aşkar, P., & Akkoyunlu, B. (1993). Kolb öğrenme stili envanteri. *Eğitim ve Bilim*, 17(87).
- Bedford, T. Learning styles: A review of English-language literature. In R.R. Sims & J. S.J. Sims (Eds.), *Learning styles and learning: A key to meeting the accountability demands in education* (pp. 19-42). New York, NY: Nova Science Publishers, Inc., 2006.
- Bozkurt, O., & Aydoğdu, M. (2009). İlköğretim 6. sınıf fen bilgisi dersinde Dunn ve Dunn öğrenme stili modeline dayalı öğretim ile geleneksel öğretim yönteminin öğrencilerin akademik başarı düzeyleri ve tutumlarına etkisinin karşılaştırılması. *İlköğretim Online*, 8(3), 1-14.
- Brown, T., Cosgriff, T., & French, G. (2008). Learning style preferences of occupational therapy, physiotherapy and speech pathology students: a comparative study. *Internet Journal of Allied Health Sciences and Practice*, 6(3), 7.
- Cevher, A. Y., & Yıldırım, S. (2020). Öğrenme stilleri konusunda yapılmış akademik çalışmaların incelenmesi: Sistematiк derleme. *Hayef: journal of education (Online)*, 17(1), 20-50.
- Cavanagh, S. J., & Coffin, D. A. (1994). Matching instructional preference and teaching styles: a review of the literature. *Nurse Education Today*, 14(2), 106-110.
- Choudhary, R., Dullo, P., & Tandon, R. V. (2011). Gender differences in learning style preferences of first year medical students. *Pak J Physiol*, 7(2), 42-45.
- Conner, M. L. Introduction to learning styles. *Ageless Learner*, 2007. [Online] <http://agelesslearner.com/intros/lstyleintro.html>, Accessed on 01.11.2022).
- Dikmen, Y. (2015). Kolb'un öğrenme stilleri modeline göre hemşirelik öğrencilerinin öğrenme stillerinin incelenmesi. *Journal of Human Rhythm*, 1(3), 100-106.
- Dikmen, M., Tuncer, M. ve Şimşek, M. (2018). Öğrenme stilleri ile öğrenmeye yönelik tutum arasındaki ilişki. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(57), 388-400.
- Dikmen, M., Bahadır, F., & Akmeңçe, E. (2018). Öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Educational Reflections*, 2(1), 24-37.
- Doğan, M., KILINÇ, M., & YILDIRIM, S. A. Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri, Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri ve Harmanlanmış Öğrenmeye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Hacettepe Üniversitesi Örneği. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 9(3), 738-754.
- Durukan, E. (2013). "Türkçe Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri ve Öğrenme Stratejileri Arasındaki İlişki", *Turkish Studies*, S.8(1), ss.1307-1319.
- Gencil, İ. E. (2007). Kolb'un deneyimsel öğrenme kuramına dayalı öğrenme stilleri envanteri-III'ü Türkçeye uyarlama çalışması.).
- Karadağ, M., Alparslan, Ö., & İşeri, Ö. P. (2018). Ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ve öğrenme stilleri. *Çukurova Medical Journal*, 43(1), 13-21.
- Karademir, E., & Tezel, Ö. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinin demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28), 129-145.
- Katz, N., & Heimann, N. (1991). Learning style of students and practitioners in five health professions. *The occupational therapy journal of research*, 11(4), 238-244.
- Kiriş Avaroğulları, A., & Şaman, B. (2020). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri İle Eleştirel Düşünme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (53), 411-434.
- Kolb, D. A. (1985). *Learning style inventory: Self-scoring inventory and interpretation booklet*. Boston: McBer and Company.
- Kolb, D.A. (1976). *Learning style inventory technical manual*. Boston: McBer and Company.
- Kolb, D. (1999). *The Kolb learning style inventory, version 3*. Hay Group.
- Kolb, A., & Kolb, D. (2018). Eight important things to know about the experiential learning cycle. *Australian educational leader*, 40(3), 8-14.
- Kolb, A. Y., & Kolb, D. A. (2009). *Experiential learning theory: A dynamic, holistic approach to management learning, education and development*. The SAGE handbook of management learning, education and development, 42, 68.).

- Kolb, D.A. *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1984.)
- Kolb, D.A. *Learning style inventory technical manual*. Boston: McBer and Company, 1976.
- Kolb, D.A. *The Kolb Learning Style Inventory Version 3*. Boston: Hay Resources Direct, 1999. 12.
- Linares, A. Z. (1999). Learning styles of students and faculty in selected health care professions. *Journal of nursing education*, 38(9), 407-414.
- Landrum, T. J., & McDuffie, K. A. (2010). Learning styles in the age of differentiated instruction. *Exceptionality*, 18(1), 6-17.
- McLeod, S., Lincoln, M., McAllister, L., Maloney, D., Purcell, A., & Eadie, P. (1995). A longitudinal investigation of reported learning styles of speech pathology students. *Australian Journal of Human Communication Disorders*, 23(2), 13-25.
- Murawski, W. W., & Hughes, C. E. (2009). Response to intervention, collaboration, and co-teaching: A logical combination for successful systemic change. *Preventing School Failure: Alternative Education for Children and Youth*, 53(4), 267-277.
- Okur, M., Bahar, H. H., & Sülün, A. (2019). Öğrenme stiline göre öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımlarının incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(3), 1235-1244.
- Regan, K. S. (2009). Improving the way we think about students with emotional and/or behavioral disorders. *Teaching Exceptional Children*, 41(5), 60-65. <https://doi.org/10.1177/004005990904100507>
- Sims, R., Sims, S. *Learning styles and learning: A key to meeting the accountability demands in education*. Hauppauge, NY: Nova Publishers, 2006.
- Şimşek, N. (2002). BİG 16 öğrenme biçimleri envanteri. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 1(1), 33-47.
- Titiloye, V.M. & Scott, A.H. "Occupational therapy students' learning styles and application to professional academic training." *Occupational Therapy in Health Care* 2001, 15(1/2): 145-155).
- Tomlinson, C. A. 2003. *Fulfilling the promise of the differentiated classroom.*, Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Turan, İ. (2015). Sınıf öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin coğrafya dersine yönelik tutumlarına ve akademik başarıları üzerine etkileri. *Education Sciences*, 9(5), 1-16
- Ünal, K., Alkan, G. D., Özdemir, F. B., & Çakır, Ö. (2013). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenme stil ve stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Mersin Üniversitesi Örneği). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(3), 56-76.
- Veznedaroğlu, R.L., & Özgür, A. O. (2005). Öğrenme Stilleri: Tanımlamalar, Modeller Ve İşlevleri. *İlköğretim Online*, 4(2), 1-16.
- Wessel, J., Loomis, J., Rennie, S., Brook, P., Hoddinott, J., & Aherne, M. (1999). Learning styles and perceived problem-solving ability of students in a baccalaureate physiotherapy programme. *Physiotherapy theory and practice*, 15(1), 17-24.